

UCHWAŁA Z DNIA 16 GRUDNIA 2008 R.
SNO 91/08

Przewodniczący: sędzia SN Jerzy Steckiewicz.

Sędziowie SN: Stanisław Dąbrowski, Mirosław Bączyk (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny bez udziału Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego, z udziałem protokolanta w sprawie sędziego Sądu Okręgowego po rozpoznaniu w dniu 16 grudnia 2008 r. zażalenia sędziego na uchwałę Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego w B. z dnia 28 lipca 2008 r., sygn. akt (...), w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej

u c h w a l i ł :

1. utrzymać w mocy zaskarżoną uchwałę;
2. kosztami postępowania dyscyplinarnego obciążyć Skarb Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny uchwałą z dnia 28 lipca 2008 r. zezwolił na pociągnięcie sędziego Sądu Okręgowego do odpowiedzialności karnej sądowej za to, że w dniu 24 grudnia 2007 r. w A. kierował on samochodem osobowym marki „Honda Civic” nr rej. (...) w stanie nietrzeźwości, tj. za czyn z art. 178a § 1 k.k. Na mocy art. 129 § 2 i 3 u.s.p. zawieszono obwinionego w czynnościach służbowych i obniżono mu wynagrodzenie o 25 %, poczynając od dnia 30 sierpnia 2008 r.

Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny ustalił, że w dniu 24 grudnia 2007 r. około godziny 17⁵⁰, obwiniony – kierując samochodem osobowym – nie zatrzymał się na czerwonym świetle, bezpośrednio wjechał na skrzyżowanie i uderzył w lewą przednią część samochodu osobowego, którym kierowała inna osoba (pokrzywdzony). Obwiniony wjechał na skrzyżowanie z prędkością około 30 km/h. W wyniku zderzenia niewielkiemu uszkodzeniu uległy dwa samochody, pokrzywdzony uzyskał odszkodowanie ubezpieczeniowe i używa obecnie samochodu po naprawie. Obwiniony i pokrzywdzony nie doznali obrażeń ciała. Pokrzywdzony i przybyły na miejsce kolizji drogowej świadek P. C. poczuli woń alkoholu z ust obwinionego.

Wobec wezwanych przez pokrzywdzonego dwóch policjantów obwiniony odmówił poddania się badaniom zawartości alkoholu w organizmie i wyjaśnił, że jest sędzią Sądu Okręgowego. Poddał się takim badaniom dopiero po rozmowie telefonicznej z Prezesem tego Sądu. Alkomat (A 2.0 nr 233/94), mający ważne świadectwo legalizacji, wykazał u obwinionego o godz. 19³⁷ w wydychanym

powietrzu wynik 0,30 mg/l alkoholu. Dokonany o godz. 19⁵¹ pomiar drugi ujawnił wynik 0,32 mg/l. Pokrzywdzony był trzeźwy.

Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny przyjął, że wspomniane wyniki badań wskazują na to, że obwiniony, kierując samochodem osobowym, był w stanie nietrzeźwości w rozumieniu art. 115 § 16 k.k. Obwiniony kwestionował prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości, przyznał natomiast, że wcześniej spożył jedną puszkę piwa „Heinneken” o poj. 0,5 l; po wypiciu piwa czuł się dobrze, a uzyskany wynik jest nieadekwatny do wypitej przez niego ilości alkoholu.

Według obwinionego, opinia Instytutu Ekspertyz Sądowych, z której wynika stan nietrzeźwości obwinionego kierującego pojazdem, jest niepełna, niejasna i teoretyczna, ponieważ pominięto w niej tzw. fazę wchłaniania alkoholu, przyjmując dla obwinionego wariant najbardziej niekorzystny. Nie kwestionował wyników wykazywanych przez alkomat, gdyż wydawały mu się one prawdopodobne; nie domagał się także badania krwi na zawartość alkoholu.

W ocenie Sądu, wyjaśnienia obwinionego kwestionujące kierowanie samochodem w stanie nietrzeźwości, nie znalazły potwierdzenia w świetle zebranych dowodów. Okazały się bowiem sprzeczne z wynikami użycia alkomatu, opinią Instytutu Ekspertyz Sądowych, z zeznaniami kilku bezpośrednich świadków kolizji drogowej, którzy czuli woń alkoholu z ust obwinionego. Faktu spożycia alkoholu nie kwestionował też sam obwiniony, twierdził jedynie, że wynik badania na zawartość alkoholu w jego organizmie był nieadekwatny do wypitej przez niego ilości piwa.

Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny stwierdził, że o ilości spożytego przez obwinionego alkoholu świadczą wyniki pomiaru przy użyciu alkomatu i opinia Instytutu Ekspertyz Sądowych. Uzasadniają one wniosek, że obwiniony kierował pojazdem w stanie nietrzeźwości (art. 115 § 16 k.k.). Urządzenie pomiarowe miało legalizację i było sprawne. Ustosunkowując się do zarzutu obwinionego, że opinia biegłej była nierzetelna, niepełna i niejasna, wniosku obwinionego o konieczności przeprowadzenia ekspertyzy uzupełniającej, Sąd Dyscyplinarny nie uznał za niezbędne skorzystania z takiej ekspertyzy. Według Sądu, biegła udzieliła wyczerpującej odpowiedzi na postawione jej pytania.

Ostatecznie Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny przyjął, że zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez obwinionego przestępstwa z art. 178 a § 1 k.k., ponieważ zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazuje na wysoki stopień uprawdopodobnienia czynu. Istniały zatem wystarczające podstawy do przyjęcia, że obwiniony w dniu 24 grudnia 2007 r. w A. kierował samochodem osobowym w stanie nietrzeźwości i tym samym dopuścił się czynu określonego w art. 178 a § 1 k.k.

W zażaleniu obwinionego sędziego podnoszono zarzuty obrazy przepisów postępowania karnego, mające mieć wpływ na treść przyjętej uchwały, tj. art. 2 § 2

k.p.k., art. 4 k.p.k., art. 6 § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p., art. 80 § 2 u.s.p., art. 201 k.p.k. w zw. z art. 170 § 1 i 2 k.p.k. i w zw. z art. 128 u.s.p. oraz art. 111 u.s.p. w zw. z art. 110 § 4 u.s.p. Na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p. obwiniony sędzia wnosił o zmianę zaskarżonej uchwały przez nieuwzględnienie wniosku prokuratora o zezwolenie na pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej wobec braku dostatecznego uzasadnienia podejrzenia popełnienia przez obwinionego przestępstwa, ewentualnie o uchylenie zaskarżonej uchwały i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

Według obwinionego, z treści protokołu losowania składu sędziów do rozpoznania niniejszej sprawy dyscyplinarnej z dnia 11 lipca 2008 r. wynika, że losowaniem nie objęto – wbrew regulacji ustawowej – szerszego kręgu osób. Stosownie do art. 111 § 4 u.s.p., skład sądu dyscyplinarnego wyznacza się w drodze losowania z listy wszystkich sędziów danego sądu z wyjątkiem prezesa sądu, wiceprezesów sądów oraz rzecznika dyscyplinarnego. Nie można podzielić sugestii obwinionego, że treść protokołu losowania sędziów, sporządzonego w dniu 11 lipca 2008 r., wskazuje na to, że losowaniem nie objęto wszystkich sędziów sądu poza sędziami, którzy *ex lege* nie mogą być objęci losowaniem. Użyta w tym protokole formuła – „z wyłączeniem sędziów wylosowanych w pięciu ostatnich losowaniach” [k. 6 – 8 akt ASDo (...)] nie może świadczyć o tym, że ogólnym losowaniem nie objęto wszystkich sędziów Sądu Apelacyjnego w B. Obrazuje ona tylko sam sposób (procedurę) przebiegu losowania. W protokole z dnia 11 lipca 2008 r. zamieszczono ponadto pełną listę sędziów biorących udział w losowaniu [k. 7 akt ASDo (...)]. Nie sposób zatem podzielić zarzutu obwinionego, że omawiane losowanie odbyło się wbrew regule przewidzianej w art. 111 § 4 u.s.p.

W toku posiedzenia Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego w dniu 28 listopada 2008 r. obwiniony złożył wniosek o przesłuchanie biegłej C. Ś. w celu uzupełnienia opinii ustnej w zakresie, w jakim nie wypowiedziała się ona na piśmie. Sąd Dyscyplinarny postanowił nie uwzględniać tego wniosku, bowiem – jak stwierdził – „na obecnym etapie postępowania dyscyplinarnego opinia biegłej jest jasna, pełna i nie zachodzi konieczność jej uzupełnienia” [k. 47 akt ASDo (...)]. W zażaleniu obwiniony formułuje zarzut naruszenia przez Sąd Dyscyplinarny art. 201 k.p.k. w zw. z art. 170 § 1 i § 2 k.p.k. i w zw. z art. 128 u.s.p. i podnosi, że nieuwzględnienie jego wniosku dowodowego nastąpiło „z powołaniem się na nieistniejącą dla takiego rozstrzygnięcia podstawę prawną”.

Istotnie Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny wskazał niewłaściwą podstawę prawną nieuwzględnienia wspomnianego wniosku dowodowego obwinionego, skoro powołał się na przepis art. 193 § 1 k.p.k., określający sytuację, w której możliwe

byłoby zasięgnięcie opinii biegłego lub biegłych. Zwrócić należy uwagę na to, że zamieszczona w protokole posiedzenia z dnia 28 lipca 2008 r. motywacja nieuwzględnienia wniosku dowodowego obwinionego odpowiada jednak przewidzianej w art. 170 § 1 pkt 5 k.p.k. podstawie oddalenia wniosku o przeprowadzeniu dowodu w postępowaniu karnym. W przepisie tym stwierdzono bowiem, że oddala się wniosek dowodowy wówczas, jeżeli wniosek taki w sposób oczywisty zmierza do przedłużenia postępowania. Podobna myśl wynika także pośrednio z uzasadnienia zaskarżonej uchwały, w którym Sąd Dyscyplinarny „nie uznał za konieczne przeprowadzenie uzupełniającej opinii zgodnie z wnioskiem obwinionego” (s. 4 uzasadnienia uchwały). Zarzut naruszenia art. 170 § 1 i § 2 k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p. należało zatem uznać za bezpodstawny.

Eksponując zarzuty naruszenia przepisów Kodeksu postępowania karnego, dotyczących reguł prowadzenia postępowania dowodowego (zarzuty ujęte pod pkt. a zażalenia), obwiniony stara się wykazać, że obiektywnie niewystarczający materiał dowodowy, jakim dysponował Sąd Dyscyplinarny, nie tworzył dostatecznych podstaw do przyjęcia popełnienia przez niego przestępstwa określonego w art. 178 a § 1 k.k. W związku z tym obwiniony starał się wskazywać na niepełną sprawność urządzenia pomiarowego (w każdym razie – zbyt wąski zakres kontroli technicznej tego urządzenia, ujawnionej w treści świadectwa legalizacji) oraz niezbadanie przez Sąd warunków użytkowania urządzenia. Z dłuższych wywodów obwinionego wynika ogólna sugestia braku dostatecznych podstaw do przyjęcia stanu nietrzeźwości obwinionego w rozumieniu art. 115 § 16 k.k. w czasie prowadzenia samochodu i kolizji drogowej.

Zgodnie z art. 80 § 2a u.s.p., sąd dyscyplinarny wydaje uchwałę zezwalającą na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, jeżeli zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez niego przestępstwa. Przepis ten wytycza jednocześnie cel i zasięg prowadzonego postępowania dowodowego przed sądem dyscyplinarnym, na co trafnie zwrócono uwagę w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały. W oparciu o zebrany materiał dowodowy sąd dyscyplinarny ma tylko stwierdzić, czy zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia określonego przestępstwa przez obwinionego sędziego.

W ocenie Sądu Najwyższego, Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny dysponował jednak wystarczającym materiałem dowodowym dla przyjęcia stanowiska, że obwiniony sędzia popełnił przestępstwo przewidziane w art. 178a § 1 k.k. Obwiniony potwierdził, że spożywał alkohol przed kolizją drogową (określał także rodzaj i czas spożycia). Kilku świadków wyczuło woń alkoholu z ust obwinionego bezpośrednio po kolizji. Dwukrotnie dokonane pomiary alkomatem po kolizji wskazywały na przekroczenie poziomu stężenia alkoholu przewidzianego w art. 115 § 16 pkt 2 k.k., przy czym urządzenie pomiarowe miało odpowiednie, ważne świadectwo legalizacji

(k. 22 akt Ds 97/08). Sporządzone zostały odpowiednie opinie (podstawowa i uzupełniająca) Instytutu Ekspertyz Sądowych (k. 38 i 48 – akt Ds 97/08).

Z przedstawionych względów Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny uznał zażalenie obwinionego sędziego za nieuzasadnione i utrzymał zaskarżoną uchwałę w mocy.